

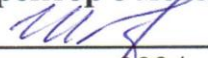
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
“30” серпня 2024р.

КОМПОЗИЦІЯ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність:	191 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Архітектура та містобудування
Освітній рівень:	(перший) бакалаврський
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

викладач

Володимир БЕРЕЗНИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри архітектури та містобудування,
протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

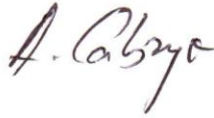
В.о. Завідувача кафедри

Юрій ОГОНЬОК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП/ОНП

Андрій САВЧУК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

e-mail	volodymyr.bereznyi@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра архітектури та будівництва
Посилання на сайт	https://volodymyr.bereznyi@ukd.edu.ua/
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=5693#section-0

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Композиція та кольорознавство»

Курс «Композиція і кольорознавство» є нормативною дисципліною циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки майбутніх фахівців за ОП «Графічний дизайн» першого ОР «Бакалавр»: формує знання, навички і уміння необхідні для студіювання усіх наступних дисциплін професійного циклу. Зокрема, в межах даного курсу засвоюються термінологія, композиційні правила, закономірності кольоросприйняття та гармоній, принципи й засоби художнього вираження – необхідний мінімум, як на етапі формування ідей, так і в процесі проектування та реалізації будь-якого дизайн-продукту. Вивчення курсу побудовано на синтезі теоретичних засад і практичних навичок з метою перетворення набутих знань в розуміння і відчуття, яке акумулює процеси філософського усвідомлення суті багатообразних явищ дійсності і вираження її художньо-композиційними засобами.

Метою вивчення дисципліни є допомога студентам в оволодінні «мовою» об'ємно-просторових форм, яка формує архітектурний образ і попередньо визначає призначення архітектурних об'єктів.

Основним **завданням** курсу є ознайомлення студентів з принципами формоутворення в архітектурі, вивчення яких починається з розгляду об'єктивних властивостей форми, які характеризують її зовнішній вигляд. Наступним етапом є аналіз об'єктивних закономірностей організації форми в цілісну, стійку для сприйняття систему. В процесі вивчення дисципліни студенти оволодівають методом абстрагування при аналізі об'ємно-просторової композиції, методами побудови фронтальності, об'ємності й глибинності простору; вирішують композиційні задачі гармонійного об'єднання за принципом супідрядності об'ємів і просторів в цілісну об'ємно-просторову структуру; засвоюють методи побудови об'ємно-просторової композиції на простих загальних прикладах і вчаться наочно виявляти ту чи іншу закономірність на конкретних архітектурних об'єктах.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- закони композиції та кольорознавства;
- основні поняття створення композицій різного типу та складності, кольору, побудови візуальних об'єктів;
- види фактур та їх практичне та композиційне застосування;
- характеристики стилізації та спрощення складних просторових та архітектурних об'єктів

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- створювати за допомогою геометричних та інших просторових фігур
- композиції різної складності;
- розрізняти композиційні підтипи та описувати їх повну характеристику;
- створювати найрізноманітніші творчі фактури;

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні.	ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності
СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.	ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.
СК09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.	ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.
	ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень.
	ПР07. Застосовувати програмні засоби, ІТ-технології та інтернет-ресурси для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

	ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування.
	ПР09. Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.
	ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проектуванні.
	ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища на засадах безпековості, екологічності, енергоефективності, інклюзивності.
	ПР13. Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проектів.
	ПР14. Обирати раціональні архітектурні рішення на основі аналізу ефективності конструктивних, інженерно-технічних систем, будівельних матеріалів і виробів, декоративно-оздоблювальних матеріалів.

	<p>ПР15. Забезпечувати дотримання санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності, інклюзивності в архітектурно-містобудівному проєктуванні.</p>
	<p>ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.</p>
	<p>ПР17. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проєктуванні архітектурних об'єктів.</p>
	<p>ПР19. Організовувати презентації та обговорення проєктів архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища.</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	3		
Кількість кредитів ЄКТС	240		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	— (в годинах)
	семінари, практичні	28 (в годинах)	— (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	— (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен 2 (в годинах)		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Вступ. Мета та завдання курсу. Структура теорії об'ємно-просторової композиції.(2год.)

Наукова теорія і предмет об'ємно-просторової композиції. Модель архітектурної системи та її фізична, перцептуальна, концептуальна організація.

Тема 2. Первинні елементи формоутворення: точка, лінія, площина, об'єм та їх концептуальний смисл. Виявлення матеріальних первинних елементів у двовимірному, тривимірному просторі.(2год.)

Точка, точкові елементи в тривимірному просторі. Лінія, її функції, види. Лінійні елементи в тривимірному просторі. Елементи лінійної графіки, різні способи навантаження площин точками, лініями, фактура і текстура.

Тема 3. Основні закономірності побудови об'ємно-просторових форм. Симетрія, асиметрія, статика, динаміка. (2год.)

Ритм в композиції. Зорове притягання елементів форми та рівновага мас як засоби забезпечення цілісності структури. Симетрія як універсальний спосіб формоутворення. Види симетрії. Осі симетрії, центр симетрії, площина симетрії, інверсійні осі. Асиметрія. Статичні і динамічні закономірності організації.

Тема 4. Основні закономірності побудови об'ємно-просторових форм. Відношення. Пропорції. Сумірність.(2год.)

Масштаб. Види відношень. Прості (раціональні) відношення та раціональна пропорційна система. Модуль як основа раціональної пропорційної системи. Історичні приклади архітектурних схем модулювання. Ірраціональна система пропорцій. Гармонійні пропорції.

Тема 5. Види композицій. Фронтальна композиція. Характеристики фронтальної форми. Засоби виявлення фронтальної форми.(2год.)

Графічний пошук параметрів, геометричного характеру форми та її членувань. Виявлення ступенів глибинності елементів фронтальної форми в межах граничних станів, які забезпечують фронтальність і цілісність форми. Виявлення сумірності окремих елементів між собою і цілим. Пошукове макетування.

Тема 6. Види композиції. Об'ємна композиція. Архітектурний образ.(2год.)

Об'ємна композиція. Умови об'ємності форми. Методи побудови об'ємності форми. Об'ємно-просторова композиція. Характеристики об'ємно-просторової композиції. Способи виявлення простору. Архітектурний образ. Найпоширеніші закономірності сучасного формоутворення.

Тема 7. Особливості кольорових рішень в композиції. Вплив кольору на сприйняття об'єктів. (2год.)

Фізична природа світла і кольору. Класифікація кольорів. Вплив кольору на об'єкт, його розмір і форму. Застосування кольорів в архітектурній композиції.

Зміст практичних занять

Змістовий модуль (номер модуля)

ТЕМА1.Статика. Динаміка. Симетрія. Асиметрія. Домінанта. (4год)

Самостійна робота: ескізування.

ТЕМА 2. Створення гармонійної композиції з кількох геометричних фігур. (6год)

Самостійна робота: ескізування

ТЕМА 3. Фактури та їхні різновиди. (6год)

Самостійна робота: ескізування.

ТЕМА 4. Ескізне проектування сучасної урбаністичної споруд. (6год)

Самостійна робота: ескізування.

ТЕМА 5. Спрощення та стилізування архітектури (6год)

Самостійна робота: ескізування.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48 год	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10 год	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	15 год	
Підготовка звітів з практичних робіт	4 год	
Підготовка до поточного контролю	4 год	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	15 год	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

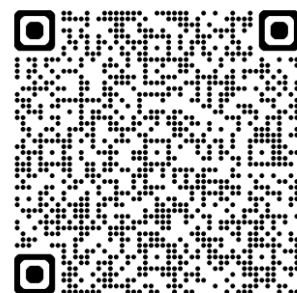
“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за

винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
<p>ПРО2. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні.</p> <p>ПРО3. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні.</p> <p>ПРО4. Здатність виявляти особисті шляхи вирішення проблеми, критично приймати та аналізувати особисті ідеї, проводити критичний аналіз сучасного стану питань в галузі архітектури та містобудування.</p>	<p>за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції), практичні (окремих креслень та графічних робіт);</p> <p>за видами занять: лекції ; практичні заняття (індивідуальні та групові завдання);</p> <p>за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності: залучення студентів до наукової діяльності, участі в конкурсах наукових проєктів, публікація тез та статей);</p>	<p>поточне оцінювання; графічна робота; екзамен;</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

<i>Вид</i>	<i>Зміст</i>	<i>% від загальної оцінки</i>	<i>Бал</i>	
			<i>min</i>	<i>max</i>
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:		100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Критерії оцінювання (за необхідності, поточного та/або підсумкового контролю)

<i>«незадовільно»</i>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
<i>«задовільно»</i>	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний

	матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
<i>«добре»</i>	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
<i>«відмінно»</i>	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ЄКТС
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Лаптон Е, Філіпс Дж.К. Графічний дизайн. Нові основи. Друге видання, змінене і доповнене/ Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філіпс. Пер.з англ. І. Михайлишена, Київ : ArtHuss, 2020, 264 с.
2. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
3. Синєпупова Н. Композиція: Тотальний контроль. Київ ArtHuss2019/240 с.
- 4.Пасічний А. Від «макаронів» до графічного дизайну. Лекції з основ графічного дизайну: (наочно-методичний посібник) / Пасічний А., 2016. – 224 с.: іл.;
- 5.Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків:ХДАДМ, 2003. 255 с.
6. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти формотворення): навч. посіб. Київ: Каравела, 2004. 304 с.
- 7.Основи художнього конструювання: Практикум для студентів художньо-графічних факультетів / Укл. Є. Антонович, Л. Грач (Поліщук) та ін. Івано-Франківськ: Прикарпат. Ун-т, 1992. 39 с.
- 8.Основні поняття архітектурної композиції: Методичні вказівки № 1 з дисципліни «Об'ємно-просторова композиція» / Укл.: О.І. Ремешило-Рибчинська, І.А. Дида, Х.С. Бойко. Львів: НУ«ЛП», 2001. 36 с.
- 9.Шаповал Н.Г. Прикладна теорія архітектурної композиції: навч. посібник. Київ: КНУБА, 2000. 372с.
- 10.Станкевич М. Є. Система композиційних закономірностей. // Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів : Світ, 1992. – С. 243–261.

Додаткова література

- 11.Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
- 12.Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.
- 13.Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
- 14.Державна науково-педагогічна бібліотека України ім.
В.О.Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
- 15.Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>

Електронні інформаційні ресурси

16. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва – Дніпропетровськ, Роял – Принт, 2015. – 34 с.

http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/9fa57103c48cb387ec75061c5f0cfbe5Polovna-Vasil'yevaO.A_OSNOVI--FORMAL'NOYI--KOMPOZICIYI.pdf

17. Меленюк Т. В. Методичні рекомендації «Виконання практичної самостійної роботи з дисципліни «Основи композиції». 2020 р.

<http://artslibrary.com.ua/bitstream/123456789/656/1/%D0%9C%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%8E%D0%BA%20%D0%A2.%D0%92.%20%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>